

AUGSTROZES – ZIEMEĻU PURVU MEŽU UN MITRĀJU KORIDORS

1. Ainavas struktūras raksturojums

Koridoru veido dažāda lieluma meža masīvu un puduru (bērzu, priežu, egļu) josla, kuros dominē egļu un bērzu audzes un ir relatīvi daudz melnalkšņu un platlapju audzes. Koridora platums (10-20 km), attālums starp bioloģiski augstvērtīgajiem meža nogabaliem (10 – 15 km) un to bioloģiski augstā kvalitāte nodrošina atbilstību starptautiskās nozīmes koridoram. Koridora izveidošanas mērķis ir dzīvnieku pārvietošanās nodrošināšana. Pamatelementi vienlaikus ir nacionālās nozīmes meža kodolzonas, kas nodrošina meža bioloģisko daudzveidību reģionā.

1.1. Koridora pamatelementu raksturojums un attīstība

1.1.1. Pamatelementu ainavu struktūra

1. Upīšu drenētie meža nogabali (1.2.21.) - Mistrota meža masīva ainava ar purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem. Meža masīvā ir pietiekoši daudz vecu priežu un melnalkšņu mežaudžu, bet kopumā mežaudžu vecuma struktūra neatbilst dabiskajam vecumstruktūras sadalījumam. Meža masīvā ir vecas platlapju audzes, tas ir maz fragmentēts.

2. Mazfragmentēta priežu sausieņu un slapjo mežu ainava ar mistrotu mežu un platlapju audžu plankumiem upju ieleju pazeminājumos (1.2.11.) – Homogēna mežu ainava ar purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem. Ainavas matricu veido Priežu sausieņu un susinātie meži (g.k. āreņi). Upju ieleju pazeminājumos ainavas plankumus veido mistrotas audzes.

3. Vikšņu purva meža nogabali (1.2.22.) – Mistrota meža masīva ainava ar nelielu purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem. Ir pietiekami daudz vecu priežu, egļu un bērzu mežaudžu, bet kopumā mežaudžu vecuma struktūra neatbilst dabiskajai vecumstruktūras sadalījumam. Nogabalā ir vecas melnalkšņu audzes.

4. Dripatu meža nogabali (1.2.23.) - Priežu mežu ainava Salacas upes ielejas pamatkrastā. Ir pietiekoši daudz vecu priežu mežaudžu, bet kopumā mežaudžu vecuma struktūra neatbilst dabiskajai vecumstruktūras sadalījumam.

5. Mežu ainava ar lielu vecu melnalkšņu un platlapju mežu īpatsvaru (2.1.19.) - Homogēna mežu ainava ar nelielu purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem.

6. Zābaku purva meža masīvs (1.2.20.) – Drenēta meža masīva ainava ar purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem. Meža masīvā dominē bērzu audzes, kuru vecuma struktūra pilnībā neatbilst dabiskajam vecumstruktūras sadalījumam. Meža masīvā aptuveni vienādā daudzumā ir priežu un egļu audzes. Bioloģiski vērtīgas ir vecās platlapju, melnalkšņu un apšu audzes.

7. Mazfragmentēta mežu ainava ar purvu un slapjo priežu mežu kodolu un lielu vecu mežaudžu blīvumu (2.1.9.) - Homogēna mežu ainava ar nelielu purvu, purvainu mežu un lauksaimniecības zemju plankumiem.

8. Lielpurvs (5.1.32.) - augstais purvs ar lāmu kompleksiem.

9. Niedrāju – Pilkas purvs (5.1.27.). Platība 767 ha. Augstais purvs ar lāmu kompleksiem. Purvu aptver purvainie meži.

10. Puikules – Tēvgaršas purvs, Vanagpurvs (5.1.7.). 1591 ha teritorijas ir zemais purvs un 609 ha – augstais purvs. Purvus apņem purvaini meži. Vanagpurva centrālo daļu aizņem kūdras lauks, kurā notiek kūdras ieguve.

1.1.2. Pamatelementu bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Koridora pamatelementu bioloģiskās daudzveidības priekšnosacījums ir meža un purvu masīvu lielās platības, vecās mistrotās un priežu audzes.

1. Upīšu drenētie meža nogabali (1.2.21.) Visa pamatelementa teritorija ietilpst vilka kodolzonā. Meža ainavā ir piemēroti biotopi mednim, dzenim, trīspirkstu dzenim, baltmugurdzenim, melnajai dzilnai, kas kopumā liecina par ainavas augsto bioloģisko vērtību. 40 ha aizņem dabiskie mežu biotopi.

2. Mazfragmentēta priežu sausieņu un slapjo mežu ainava ar mistrotu mežu un platlapju audžu plankumiem upju ieleju pazeminājumos (1.2.11.) Lielas platības aizņem dzeņiem piemērotas mežaudzes. Teritorijā piemērotas mežaudzes arī melnā stārķa ligzdošanai un medņa rieta vietām. Poligona teritorijā 7 ha aizņem dabiskie meža biotopi.

3. Vikšņu purva meža nogabali (1.2.22.) Daudzveidīgie meža nogabali ir piemēroti biotopi melnajam stārķim, mednim, dzenim, melnajai dzilnai, trīspirkstu dzenim, baltmugurdzenim. 51 ha aizņem dabiskie mežu biotopi.

4. Dripātu meža nogabali (1.2.23.) Pašreizējā mežaudžu struktūra nosaka, ka tā ir piemērota dzīvotne atsevišķām dzīvnieku indikatorsugām (melnajam stārķim, melnajai dzilnai, baltmugurdzenim).

5. Mozaīkveida mežu ainava ar lielu vecu melnalkšņu un platlapju mežu īpatsvaru (2.1.19.) – Ievērojamas platības aizņem dzeņiem piemērotas mežaudzes. Teritorijā sastopamas piemērotas mežaudzes melnā stārķa ligzdošanai. 82 ha aizņem dabiskie meža biotopi.

6. Zābaku purva meža masīvs (1.2.20.) Meža masīva lielā platība un mazā fragmentācija, mežaudžu sugu sastāvs un vecums nosaka, ka tas ietilpst vilka, lūša un lāča kodolzonā. Piemēroti biotopi melnajam stārķim, mednim, dzenim, melnajai dzilnai, baltmugurdzenim. 119 ha aizņem dabiskie mežu biotopi.

7. Mazfragmentēta mežu ainava ar purvu un slapjo priežu mežu kodolu un lielu vecu mežaudžu blīvumu (2.1.9.) – Lielas platības aizņem dzeņiem piemērotas mežaudzes. Teritorijā atrodas melnajam stārķim piemērotas mežaudzes. 10 ha no teritorijas mežiem aizņem dabiskie meža biotopi.

8. Lielpurvs (5.1.32.) Purvā 601.3 ha liels biotops piemērots tārtiņam. Purvā konstatēta reta augu sabiedrība, kurā dominē ciņu mazmeldrs, kā arī citas retas augu un īpaši bezmugurkaulnieku sugas. Dabas liegumā konstatētās divas ES Biotopu direktīvas 2.pielikuma bezmugurkaulnieku sugas - ošu pļavraibenis un resnvēdera purvuspāre - tiem īpaši piemērotajos biotopos - liepu gāršā (ošu pļavraibeņa populācija ir īpatņiem visbagātākā no pēdējos gados konstatētajām Latvijā). Teritorija ietver arī vecus apšu mežus, kuros konstatēta ES Putnu direktīvas 1.pielikuma suga - vidējais dzenis. (www.dap.gov.lv).

9. Niedrāju – Pilkas purvs (5.1.27.). Nozīmīgas prioritāru ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma biotopu - augsto purvu un purvainu mežu - aizsardzības vieta. Sastopams liels skaits aizsargājamo putnu sugu: melnais stārķis, sējas zoss, baltpieres zoss, ķīķis, mazais ērglis, rubenis, mežirbe, dzeltenais tārtiņš, kajaks u.c.

1.1.3. Pamatelementu estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Pamatelementu estētiskais novērtējums:

Vizuāli augstvērtīga ainava ir priežu meži Salacas ielejas kreisajā krastā (**2.1.48. pamatelements**) un Lielpurva un Niedrāju – Pilkas purvu ainava. Sakarā ar to, ka purvi ir dabas liegumu un NATURA 2000 teritorijās, minētajos purvos nav vēlams ierīkot tūristu takas, taču ir pieļaujama putnu novērošanas torņu izbūve.

Pamatelementu kultūrvēsturiskais novērtējums:

Teritorijā nav nozīmīgu kultūrvēsturisko objektu un nav saglabājusies vēsturiskā zemes izmantošanas struktūra.

1.1.4. Pamatelementu sociālekonomiskā nozīme

Mežu ainava

- ⇒ Sakarā ar to, ka lielākā daļa no mežaudzēm netiek aizsargātas, tajās netiek ierobežota mežizstrāde, un vairāk kā 25% mežaudžu tuvākajos 15 gados sasniegs cirtmetu, tām ir liela ekonomiskā vērtība, kas būtiski var uzlabot pašvaldību sociālekonomisko stāvokli. Mežu apsaimniekošanu traucē slikti attīstītais meža ceļu tīkls.
- ⇒ Meža masīviem ir liela nozīme medību saimniecības attīstībā.
- ⇒ Mežu ainavā perspektīvā iespējama smilts un grants ieguve mežu un citu ceļu būvniecībai.

1.1.5. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Ainavu struktūras vispārējās attīstības tendences:

Izmaiņas ainavu struktūrā ir saistītas ar mežsaimniecisko darbību. Nākotnē sagaidāma lauksaimniecībā izmantojamo zemju (LIZ plankumu) pakāpeniska apmežošana.

Mežu ainavu attīstība

Meža masīvs ir pietiekoši liels un stabils. To pašreiz nefragmentē blīva meža ceļu infrastruktūra. Perspektīvā var pieaugt meža fragmentācija mežizstrādes un ceļa izbūves rezultātā.

Intensīvas mežizstrādes rezultātā, balstoties galvenokārt uz ekonomiskajiem kritērijiem, pēc 60 gadiem mežizstrādes un pašreizējās mežaudžu vecuma struktūras dēļ meža masīvos var būt nepietiekami daudz vecu mežaudžu.

1.1.6. Ainavu vai ainavu elementu pašreizējais aizsardzības režīms un tā ietekme uz ainavu izmantošanu un apsaimniekošanu

1. Upīšu drenētie meža nogabali (1.2.21.)

⇒ Ainavu aizsardzības zonas platība – 457,5 ha (100%).

2. Mazfragmentēta priežu sausieņu un slapjo mežu ainava ar mistrotu mežu un platlapju audžu plankumiem upju ieleju pazeminājumos (1.2.11.)

⇒ Ainavu aizsardzības zonas platība – 84,7 ha

⇒ ĪADT platība – 135,6 ha

3. Vikšņu purva meža nogabali (1.2.22.)

⇒ ĪADT platība – 61,5 ha (5,4%);

⇒ Ainavu aizsardzības zonas platība – 1078,1 ha (94,6%).

4. Dripātu meža nogabali (1.2.23.)

⇒ ĪADT platība – 193,3 ha (84,4%);

⇒ Ainavu aizsardzības zonas platība – 35,8 ha (15,6%).

5. Mozaīkveida mežu ainava ar lielu vecu melnalkšņu un platlapju mežu īpatsvaru (2.1.19.)

⇒ Ainavu aizsardzības zonas platība – 207,6 ha

6. Zābaku purva meža masīvs (1.2.20.)

⇒ Mikroliegumu platība – 43,4 ha (1,1%);

⇒ ĪADT platība – 626,8 ha (16,2%);

⇒ Ainavu aizsardzības zonas platība – 2206,5 ha (56,9%).

7. Mazfragmentēta mežu ainava ar purvu un slapjo priežu mežu kodolu un lielu vecu mežaudžu blīvumu (2.1.9.)

Poligonam nav aizsardzības statusa

8. Lielpurvs (5.1.32.)

Lielpurvs ietilpst ZBR dabas lieguma zonā.

9. Niedrāju – Pilkas purvs (5.1.27.)

Niedrāju – Pilkas purvs ietilpst ZBR dabas lieguma zonā.

10. Puikules – Tēvgaršas purvs, Vanagpurvs (5.1.7.)

Purvs atrodas neitrālajā zonā.

1.2. Vēlamā ainavu struktūra un tās elementu attīstība

Ainavu struktūra kopumā

⇒ Saglabāti lielāki mežu masīvi un puduri, kurus savstarpēji savieno nepārtrauktas mežu joslas.

⇒ Meža masīvos vēlams saglabāt lauksaimniecības zemju plankumus.

Meža masīva un puduru struktūra

Dažāda mitruma pakāpes, vietām regulāri dažādā pakāpē pārplūstošas mežaudzes. Mežaudzē dominē melnalkšņi un/vai platlapji dažādās proporcijās. Audzēs nodrošināts stabils hidroloģiskais režīms. Mežu ainava, kur saimniekošana notiek, maksimāli imitējot dabisko procesu norisi; var veidot mikrofragmentāciju (dažu koku lieluma lauces un mazi klajumi), bet nedrīkst veidoties lielas izcirtumu un jaunaudžu vienlaidu platības. Nozīmīgā platībā saimnieciska iejaukšanās nenotiek un audzes tiek apsaimniekotas galvenokārt ar mērķi nodrošināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos; Mežā liels daudzumu sausokņu, visās mežaudzēs jāpalielina lielu dimensiju koku daudzums.

Lielpurva un Niedrāju – Pilkas purva struktūra

Purviem nākotnē jāsaglabājas kā klajiem augstajiem purviem ar ezeriņu un lāmu kompleksu. Nav pieļaujamas hidroloģiskā režīma izmaiņas nosusināšanas virzienā poligonā un tā apkārtnē, kā arī citas ietekmes, kas veicina eutrofikāciju un to aizaugšanu.

Vanagpurvs.

Vanagpurvam jāveic detalizēts bioloģiskās daudzveidības vērtējums. Viens no iespējamiem attīstības virzieniem ir kūdras lauka vietā ierīkot dzērveņu plantāciju.

2.8. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai

Meža masīva ainava

Dabas aizsardzības mežos bez saimnieciskās darbības un dabas aizsardzības mežos ar pieļaujamu saimniecisko darbību veicamie (atļautie) pasākumi plānojami izstrādājot detālo AEP, ievērojot katram ainavas struktūras elementam noteiktās prasības (ainavu telpu struktūras elementu apraksti), tās papildinot un detalizējot atbilstoši prioritārajam aizsardzības mērķim.

• Zābaku purva meža masīvs (1.2.20.):

1. Nav pieļaujama meža zemes transformācija.
2. Vismaz 20% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu. Vēl vismaz 10% (priekšroka priežu audzēm ar vismaz 150g koku klātbūtni sastāvā purvu tuvumā, platlapjiem un melnalkšņu un bērzu audzēm uz mitrām augsnēm — dumbrājiem, liekņai, slapjajai gāršai u.tml., vēlams lielākos blokos, kur mazāka līdzšinējā apsaimniekošanas ietekme) pilnībā bez mežsaimnieciskās iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām).
3. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, kur ir, ozoli vai

apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi).

4. Tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai meža atjaunošanai.
5. Mākslīgās izcelsmes egļu audzes dabiskojamas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piemistrojumam; izcirstās platības atstājamas dabiskai apmežošanai ar apsi, bērzu un melnalksni (atkarībā no audzes), bet kur pieļauj augšanas apstākļi, izcirtumi apmežojami ar platlapjiem.
6. . Nav pieļaujama jauna meliorācija. Jānodrošina stabils hidroloģiskais režīms, ideālās gadījumā – esošās meliorācijas struktūras (grāvji u.c.) aizdambējami, ja netiek negatīvi ietekmētas dabas un sociālekonomiskās vērtības ārpus mērķa poligona. Jauni teritoriju susināšanai paredzēti pasākumi nav pieļaujami. Īpaši rekomendējama meliorācijas sistēmu likvidēšana teritorijas dienvidaustrumu daļā.

• **Upīšu drenētie meža nogabali (1.2.21.):**

1. Nav pieļaujama meža zemes transformācija.
2. Vismaz 20-30% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (izdalāma dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām). Priekšroka priežu audzēm ar vismaz 150g koku klātbūtni sastāvā un melnalkšņu un bērzu audzēm uz mitrām augsnēm — dumbrājiem, liekņai, slapjajai gāršai u.tml., vēlams lielākos blokos, kur mazāka līdzšinējā apsaimniekošanas ietekme.
3. Izstrādātājās audzēs lielāks skaits (vismaz 10) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, kur ir, ozoli vai apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi).
4. Tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai meža atjaunošanai.
5. Mākslīgās izcelsmes egļu audzes dabiskojamas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piemistrojumam; izcirstās platības atstājamas dabiskai apmežošanai ar apsi, bērzu un melnalksni (atkarībā no audzes), bet kur pieļauj augšanas apstākļi, izcirtumi apmežojami ar platlapjiem.

• **Vikšņu purva meža nogabali (1.2.22.):**

1. Nav pieļaujama meža zemes transformācija.
2. Vismaz 20-30% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (izdalāma dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām). Priekšroka priežu audzēm ar vismaz 150g koku klātbūtni sastāvā un melnalkšņu un bērzu audzēm uz mitrām augsnēm — dumbrājiem, liekņai, slapjajai gāršai u.tml., vēlams lielākos blokos, kur mazāka līdzšinējā apsaimniekošanas ietekme.
3. Izstrādātājās audzēs lielāks skaits (vismaz 10) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, kur ir, ozoli vai apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi).
4. Tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai meža atjaunošanai.

5. Mākslīgās izcelsmes egļu audzes dabiskošanas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piemistrojumam; izcirstās platības atstājamas dabiskai apmežošanai ar apsi, bērzu un melnalksni (atkarībā no audzes), bet kur pieļauj augšanas apstākļi, izcirtumi apmežojami ar platlapjiem.

- **Dripātu meža nogabali (1.2.23.):**

1. Nav pieļaujama meža zemes transformācija.
2. Vismaz 30% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (izdalāma dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām). Priekšroka priežu audzēm ar vismaz 150g koku klātbūtni sastāvā un bērzu audzēm uz mitrām augsnēm.
3. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, vai, kur to nav, apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi). Saimniekojot jāpalielina pieaugušu un pāraugušu bērzu audžu īpatsvars (līdz vismaz 2-3%).
4. Tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai meža atjaunošanai.
5. Nav vēlams jaunu derīgo izrakteņu ieguves vietu veidošana.
6. Nav pieļaujamas būtiskas ainavas struktūras un elementu izmaiņas Dripātu muižas apkārtnē un Salacas ielejas teritorijā.

- **Mazfragmentēta priežu sausieņu un slapjo mežu ainava ar mistrotu mežu un platlapju audžu plankumiem upju ieleju pazeminājumos (1.2.11.):**

1. Meža platību transformēšana ir aizliegta, izņēmums – infrastruktūras objektu paplašināšana un/vai ierīkošana, saskaņā ar teritorijas plānojumu, tehnisko projektu un augu sugu un biotopu eksperta atzinuma slēdzienu.
2. Vismaz 20-30% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (priekšroka priežu audzēm ar vismaz 150g koku klātbūtni sastāvā un melnalkšņu un bērzu audzēm uz mitrām augsnēm — dumbrājiem, liekņai, slapjajai gāršai u.tml., vēlams lielākos blokos, kur mazāka līdzšinējā apsaimniekošanas ietekme). Papildus tam vismaz 15% pāraugušo priežu mežu bez saimnieciskās iejaukšanās (izdalāma dabas aizsardzības mežu bez saimnieciskās darbības zona un dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām).
3. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, kur ir, ozoli vai apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi).
4. Sagatavojot augsni sausieņu meža (uz smilts augsnēm) cirsmas apmežošanai nav vēlams pielietot mehāniskas augsnes apstrādes metodes, bet gan kontrolētu zemsedzes dedzināšanu un meža materiāla atlikumu (zaru, krūmu) dedzināšanu vairākās nelielās

kaudzēs, ja tiek pielietotas mehāniskas augsnes apstrādes metodes, aršanas dziļums vēlams, ne lielāks par 10 cm.

5. Tur, kur iespējams, priekšroka dodama dabiskai meža atjaunošanai.
6. Mākslīgās izcelsmes egļu audzes dabiskošanas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piemistojumam; izcirstās platības atstājamas dabiskai apmežošanai ar apsi, bērzu un melnalksni (atkarībā no audzes), bet kur pieļauj augšanas apstākļi, izcirtumi apmežojami ar platlapjiem.

- **Mežu ainava ar lielu vecu melnalkšņu un platlapju mežu īpatsvaru (2.1.19.):**

1. Nav pieļaujama zemes transformācija.
2. Vismaz 20% no mežaudzēm tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (izdalāma dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām). Prioritāte platlapju un apšu audzēm, un melnalkšņu audzēm uz mitrām augsnēm.
3. Izstrādātajās audzēs lielāks skaits (vismaz 10) tādu ekoloģisko koku, kas var sagaidīt nākamās paaudzes mežu (priedes, ozoli, u.c. kur to nav, tur apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi).
4. Stādītās egļu audzes (līdz 60 g. vecumam) pēc iespējas dabiskošanas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piejaukumam, vai aizstājamas ar lapu koku un jauktām audzēm.

- **Mazfragmentēta mežu ainava ar purvu un slapjo priežu mežu kodolu un lielu vecu mežaudžu blīvumu (2.1.9.):**

1. Vismaz 30% no mežaudzēm (priekšroka pāraugušām apšu, pāraugušām slapjām priežu audzēm, slapjām melnalkšņu un bērzu audzēm — dumbrājiem, lieknai, slapjajai gāršai u.tml., vēlams lielākos blokos, kur mazāka līdzšinējā apsaimniekošanas ietekme) tiek apsaimniekotas kā galveno mērķi izvirzot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (izdalāma dabas aizsardzības mežu ar pieļaujamu saimniecisko darbību zona atbilstoši mežu masīvu AEP izstrādes vadlīnijām).
2. Izstrādātajās audzēs lielāks ekoloģisko koku (ja ir, ozoli, oši, priedes u.c., kur to nav, tur apses, kā arī lielu apšu stumbeņi; lielākās apses var mērķtiecīgi atzarot, lai to vainagi nenoēnotu jauno mežaudzi) skaits visās izstrādātajās mežaudzēs.
3. Mākslīgās izcelsmes egļu audzes dabiskošanas, ļaujot tajās veidoties lapu koku piemistojumam; izcirstās platības atstājamas dabiskai apmežošanai ar apsi, bērzu un melnalksni (atkarībā no audzes).

2. Buferzonas raksturojums un attīstība

Koridora buferzona izveidota ar mērķi, lai nodrošinātu bioloģisko vērtību saglabāšanu starptautiskas nozīmes koridoru pamatelementos. Vienīgais ierobežojums, kas attiecas uz buferzonu, ka to nedrīkst transformēt citos zemes izmantošanas veidos.

2.1. Buferzonas ainavu raksturojums

Mozaīkveida ainava, kur meža puduros dominē dažāda vecuma bērzu, egļu un priežu audzes. Relatīvi daudz slapjo un meliorēto mežaudžu. Ainavas plankumus veido melnalkšņu dumbrāji, platlapju mežaudzes, nelieli purvi, kā arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

2.2. Buferzonas bioloģiskās daudzveidības raksturojums

Bioloģisko daudzveidību nosaka:

- ⇒ Dabisko mežu biotopu koncentrācijas vietas;
- ⇒ Traucējumi meža ekosistēmā;
- ⇒ Relatīvi plašie ekotoni.

1.3. Buferzonas ainavu estētiskās un kultūrvēsturiskās vērtības

Ainavu estētiskais novērtējums:

Vizuāli augstvērtīga ainava paveras pārvietojoties pa autoceļu Limbaži – Aloja Puikules apkārtnē. Ainavas vērtību nosaka tās mozaīkveida raksturs ar viensētām un atsevišķi augošiem kokiem.

Ainavu kultūrvēsturiskais novērtējums:

Ungurpils viduslaiku pils, senkapi, ezeru ieplaka, Ozolmuižas pils, Puikules muiža.

Ungurpils muiža: Ungurpils jeb Pirkules pils bijusi Rīgas arhibīskapa vasaļa pils. Pašreiz saglabājies ainaviski iespaidīgs komplekss. Kungu nams atrodas uzkalnā, pamests un sliktā fiziskajā stāvoklī, tomēr ar atjaunošanas potenciālu, saglabājies liels skaits muižas ēku - kalēja nams, dzirnavas, klēts, pārvaldnieka nams, kalpu nams, vairākas saimniecības ēkas, bruģēts ceļš, vairāki ēku mūri, būvelementi – akmens/mūra stabi, un plašs, skaists parks. Komplekss atrodas pie Ungurpils dzirnavu ezera, kas kopā ar pakalnā esošajām ēkām un parku padara ainavu iespaidīgu, turklāt ezers nodrošina brīvu skata perspektīvu uz kompleksu. Lai gan liela daļa saglabājušos kompleksa ēku ir sliktā stāvoklī, komplekss ir vērtīgs gan no tā telpiskā struktūras viedokļa, gan ainavas pārskatāmības, gan tā iespaidīguma dēļ.

Ozolmuižas pils (6.9. kontūra) Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Kultūrvēsturiska, estētiska un ekoloģiska vērtība ir pils parkam.

Puikules muiža. Arhitektūras piemineklis. Ļoti liela vērtība ir saglabājušam muižas kompleksam – pils, kalpu māja, klēts un parks.

2.4. Buferzonu ainavu sociālekonomiskā nozīme

- ⇒ Mežu ainava tiek izmantota mežsaimniecībā un medību saimniecībā.
- ⇒ Lauksaimniecībā izmantojamās zemes tiek relatīvi intensīvi izmantotas lauksaimniecībā. Liela nozīme ir Alojas cietais rūpnīcai, kas nosaka to, ka apkārtnē tiek attīstīta kartupeļu audzēšana.

2.5. Vispārējās tendences ainavu struktūras attīstībā un to ietekmējošie faktori

Bioloģisko daudzveidību buferzonā nākotnē var ietekmēt:

- ⇒ lauksaimniecības zemju strauja aizaugšana ar krūmiem un mežu;
- ⇒ mežizstrādes intensitātes pieaugums buferzonā.

2.6. Priekšlikumi ainavas izmantošanai un apsaimniekošanai

1. Bioloģiskajam koridoram izstrādājams ainavu ekoloģiskais plāns mērogā 1: 10 000.
2. Mežu apsaimniekošana notiek atbilstoši Latvijā spēkā esošajai meža likumdošanai.
3. **Ungurpils muiža** – īpašnieku identificēšana, apsaimniekošanas plāna izveide, pašvaldības līdzdalība vietas atjaunošanā, vēsturisko materiālu/ informācijas apzināšana, apkopošana un saglabāšana. Ungurpils apkārtnē lauksaimniecības zemju apmežošana pieļaujama tikai pēc ainavu dizaina plāna izstrādāšanas.

3. Priekšlikumi ZVBR zonējumam

ZVBR ainavu aizsardzības zonā iekļaujama visa bioloģiskā koridora teritorija.